

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ
Кафедра управління державними і корпоративними
фінансами

ФІНАНСИ
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до контрольної роботи

Харків – 2015

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 3 лютого 2015 р., протокол № 8.

Розроблено на підставі та відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик освітньо-професійних програм бакалаврів за спеціальностями ОіА, ЕП, М, МО, МЗЕД. Призначено для студентів усіх форм навчання та слухачів ІПК УкрДУЗТ.

Укладач

доц. К.А. Карачарова

Рецензент

доц. О.О. Коковіхіна

ФІНАНСИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до контрольної роботи

Відповідальний за випуск Карачарова К.А.

Редактор Страхова В.В.

Підписано до друку 27.04.15 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 0,5. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

Зміст

1 Загальна характеристика дисципліни.....	4
2 Мета і завдання дисципліни.....	5
3 Перелік питань курсу для виконання контрольної роботи...	6
4 Тематика контрольних робіт з дисципліни «Фінанси» та методичні вказівки щодо виконання.....	8
4.1 Методичні вказівки щодо написання контрольної роботи.....	9
4.1.1 Загальні вимоги до написання контрольної роботи.....	9
4.2 Рекомендовані типові плани контрольних робіт.....	10
5 Вимоги до оформлення та захисту роботи, критерії оцінювання.....	15
Список літератури.....	17

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичний курс «Фінанси» є однією з базових економічних дисциплін.

В умовах ринкових відносин фінанси використовуються державою як ефективний регулятор усіх сфер економічного життя суспільства. Практично всі економічні інструменти господарювання (ціноутворення, оплата праці, комерційні розрахунки, інвестиційна діяльність, кредитування, бухгалтерський облік тощо) пов'язані з фінансами. Тому курс «Фінанси» має міжгалузевий характер.

Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює ту основу, на якій базується вивчення прикладних фінансових дисциплін, що розкривають конкретні питання організації фінансів у різних ланках фінансової системи.

Знання цих питань необхідні майбутньому спеціалістові, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються у суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць, уміти розробляти й вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави.

Вивчення теоретичних основ фінансових відносин дає змогу досить швидко опанувати зміни, які відбуваються у фінансовій практиці.

Програма курсу передбачає послідовне вивчення теоретичних основ функціонування фінансів в умовах ринку, принципів і конкретних форм організації фінансових відносин у різних сферах життєдіяльності суспільства, теоретичне обґрунтування практики функціонування фінансового механізму у процесі формування та використання централізованих і децентралізованих фондів фінансових ресурсів суспільного призначення.

В освоєнні вишівських навчально-програмних матеріалів циклу фінансових дисциплін, у тому числі і теоретичного курсу «Фінанси», надзвичайно важливу роль відіграє не тільки активна участь студентів у лекційних, семінарських і практичних заняттях, а й їх самотійна робота. Тільки реальне поєднання всіх

форм вищівського навчального процесу дасть змогу забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів у галузі фінансів, здатних ефективно працювати в умовах ринкової економіки.

Для засвоєння теоретичних засад фінансових відносин важливе значення має самостійна робота студентів, на що спрямована підготовлена програма, контрольні-навчальні тести, програмні запитання до іспиту, тематика контрольних робіт та методичні вказівки щодо їх виконання і до самостійної роботи студентів.

2 МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінанси» має на меті надання знань з теорії і практики, які висвітлюють сутність і форми прояву фінансів, оптимізацію фінансових відносин у суспільстві, механізм функціонування; отримання студентами базових знань з питань теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, які розкривають сутність фінансів, склад і структуру фінансової системи, бюджетної системи; розгляд місцевих фінансів, державних цільових фондів та їх ролі у фінансовій системі.

Предметом теоретичного курсу «Фінанси» є сукупність фінансових відносин, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту на макро- і мікрорівнях.

Завдання курсу — дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів підприємницької діяльності та населення, розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; показати можливі напрями впливу фінансів на суспільний прогрес і роль фінансів в економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкових відносин; визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави.

Теоретичний курс «Фінанси» вивчається студентами після ознайомлення із загальнотеоретичними економічними

дисциплінами, такими, як «Основи економічної теорії», «Історія економічних учень», «Економічна історія», «Економіка підприємства», «Гроші і кредит», «Мікроекономіка» та ін., що дає змогу закріпити вже набуті знання і поглибити професійну підготовку фахівців економічного профілю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: яку роль виконують фінанси у системі ринкових відносин; основні категорії фінансів; форми фінансування та джерела формування фінансових ресурсів; засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи; сутність і функції податків та ін.;

вміти: використовувати отримані знання стосовно аналізу умов закономірностей у сфері фінансових відносин держави; визначати механізм впливу податків на діяльність суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.

3 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КУРСУ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1 Предмет науки про фінанси. Суб'єкти та об'єкти фінансових відносин.

2 Характеристика фінансів як історичної категорії, передумови їх виникнення.

3 Фінанси як економічна категорія: визначення, ознаки, зв'язок з грошима.

4 Сутність, склад і характеристика фінансової системи за її внутрішньою будовою.

5 Сутність, склад і характеристика фінансової системи за її організаційною структурою.

6 Поняття і завдання фінансової політики, її зв'язок з економічною політикою. Фінансова стратегія і фінансова тактика.

7 Поняття фінансового механізму і його складові елементи.

8 Фінансові методи впливу на соціально-економічний розвиток держави.

9 Зміст і призначення фінансового контролю, його об'єкти і суб'єкти. Функції суб'єктів фінансового контролю. Характеристика видів, форм і методів фінансового контролю.

10 Сутність фінансів підприємств, їх функції та принципи організації.

11 Внутрішні та зовнішні фінансові відносини суб'єктів господарювання.

12 Поняття доходів і витрат підприємства, їх класифікація.

13 Фінансові результати діяльності підприємств та макро- і мікроекономічні чинники, які їх визначають.

14 Характеристика методів організації фінансової діяльності підприємств (принципи, мета, зміст і роль кожного методу).

15 Сутність державних фінансів, їх призначення і роль.

16 Об'єктивна необхідність, сутність і функції податків.

17 Класифікація податків за різними ознаками, їх характеристика.

18 Прямі і непрямі податки, їх сутність, переваги і недоліки.

19 Елементи системи оподаткування.

20 Функції бюджету як економічної категорії.

21 Бюджетна система: поняття, склад, принципи побудови.

22 Економічна сутність бюджетних доходів і видатків, форми їх вияву і матеріального втілення.

23 Роль доходів і видатків державного бюджету в соціально-економічному розвитку країни.

24 Фактори, які визначають склад бюджетних доходів і вибір джерел їх формування.

25 Поняття місцевих фінансів, їх склад і призначення. Складові елементи фінансів місцевих органів влади.

26 Необхідність створення та призначення державних цільових фондів. Принципи їх організації.

27 Економічна необхідність, передумови виникнення і роль страхування. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.

28 Поняття фінансового ринку і його сегментів.

29 Передумови виникнення фінансового ринку, його роль у ринковій економіці.

30 Місце і роль держави на фінансовому ринку.

31 Поняття та характеристика цінних паперів згідно з чинним законодавством.

32 Характеристика інструментів фінансового ринку, їх склад.

33 Характеристика і призначення державних цінних паперів.

34 Фондова біржа та її функції.

4 ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ» ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ

1 Фінанси і їх роль у ринковій економіці.

2 Фінансова система України.

3 Фінансова політика України.

4 Фінансовий механізм.

5 Фінансове планування.

6 Управління фінансами.

7 Фінансовий контроль.

8 Фінанси господарських суб'єктів.

9 Фінансові ресурси підприємств.

10 Економічна сутність і призначення бюджету.

11 Доходи й видатки Державного бюджету України.

12 Бюджетна система України.

13 Бюджетний процес.

14 Місцеві бюджети.

15 Загальнодержавні фонди цільового призначення.

16 Бюджетний дефіцит.

17 Податки і податковий механізм.

18 Податкова система України.

19 Податок на додану вартість.

20 Акцизний збір.

21 Прибуткове оподаткування підприємств.

22 Ресурсні платежі.

23 Прибуткове оподаткування громадян.

24 Державний борг.

25 Страхування і перспективи його розвитку в Україні.

26 Майнове страхування.

- 27 Особисте страхування.
- 28 Організація страхової діяльності в Україні.
- 29 Державний кредит.
- 30 Фінансовий ринок.

4.1 Методичні вказівки щодо написання контрольної роботи

4.1.1 Загальні вимоги до написання контрольної роботи

Контрольна робота як важлива форма навчального процесу має навчити студентів самостійно узагальнювати і викладати літературні джерела, статистичні та інші матеріали, взяті з практики роботи фінансових органів, податкових інспекцій, підприємств.

Контрольна робота визначає, наскільки глибоко студент засвоїв курс і вміє самостійно викладати окремі питання в рамках вибраної теми.

У контрольній роботі студент повинен показати:

- знання і правильне розуміння закономірностей, що складаються у фінансовій сфері;
- вміння використовувати літературні джерела, аналізувати практичний матеріал і викладати свої міркування з того чи іншого питання;
- вміння використовувати теоретичні знання в процесі аналізу конкретних цифрових даних.

Студентам дозволяється виконувати контрольну роботу на іншу тему згідно з напрямом їх практичної діяльності, але в цьому разі вибрана тема та план роботи мають бути узгоджені з викладачем, який читає дисципліну «Фінанси».

У процесі написання контрольних робіт необхідно використати статистичний матеріал. Можливо також використати практичний матеріал, зібраний за місцем роботи. Зібраний практичний матеріал має бути поданий у формі таблиць, схем, діаграм, графіків.

Теми контрольних робіт вибираються залежно від початкової літери прізвища студента. Студенти, прізвища яких починаються з букви:

Початкова літера прізвища студента	пишуть роботи на одну з тем
А, Б, В, Г, Д	1—5
Е, Є, Ж, З, І, Ї, К	6—10
Л, М, Н	11—15
О, П, Р, С	16—20
Т, У, Ф, Х	21—25
Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я	26—30

4.2 Рекомендовані типові плани контрольних робіт

Тема 1. Фінанси і їх роль у ринковій економіці

План

- 1 Фінанси як об'єктивна економічна категорія.
- 2 Функції фінансів.
- 3 Роль фінансів у процесі ринкових перетворень.

Тема 2. Фінансова система України

План

- 1 Поняття фінансової системи, її структурна будова.
- 2 Управління фінансовою системою.
- 3 Проблеми стабілізації та оздоровлення фінансової системи України.

Тема 3. Фінансова політика України

План

- 1 Зміст та завдання фінансової політики.
- 2 Складові фінансової політики.
- 3 Основні напрямки фінансової політики у зв'язку з необхідністю стабілізації економіки України.

Тема 4. Фінансовий механізм

План

- 1 Економічний зміст фінансового механізму.
- 2 Складові елементи фінансового механізму: фінансові методи і фінансові важелі.
- 3 Організаційно-правове забезпечення фінансового механізму.

Тема 5. Фінансове планування

План

- 1 Економічна сутність і завдання фінансового планування.
- 2 Фінансові плани підприємств матеріального виробництва.
- 3 Особливості фінансового планування в бюджетних організаціях.

Тема 6. Управління фінансами

План

- 1 Поняття управління фінансами.
- 2 Органи управління фінансами в Україні, їх функції.
- 3 Необхідність удосконалення управління фінансами.

Тема 7. Фінансовий контроль

План

- 1 Необхідність, сутність і значення фінансового контролю.
- 2 Види й методи фінансового контролю.
- 3 Фінансовий аудит як незалежний вид фінансового контролю.

Тема 8. Фінанси господарських суб'єктів

План

- 1 Сутність і функції фінансів підприємств.
- 2 Основи організації фінансів підприємств.
- 3 Особливості фінансів підприємств матеріального і нематеріального виробництва.

Тема 9. Фінансові ресурси підприємств

План

- 1 Склад та основні джерела формування фінансових ресурсів.
- 2 Грошові надходження від реалізації продукції.
- 3 Розподіл прибутку підприємств.

Тема 10. Економічна сутність і призначення бюджету

План

1 Бюджет як економічна і юридична категорії. Функції бюджету.

2 Роль бюджету в економічному і соціальному розвитку суспільства.

3 Бюджетні форми фінансового регулювання в умовах ринкових відносин.

Тема 11. Доходи і видатки державного бюджету України

План

1 Сутність і класифікація бюджетних доходів і видатків.

2 Формування доходів Державного бюджету України.

3 Видатки Державного бюджету України, їх склад і структура.

Тема 12. Бюджетна система України

План

1 Поняття бюджетної системи.

2 Види бюджетів, їх характеристика.

3 Взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи України.

Тема 13. Бюджетний процес

План

1 Поняття бюджетного процесу, його основні етапи.

2 Бюджетне планування.

3 Організація виконання бюджету.

4 Бюджетні права органів законодавчої та виконавчої влади.

Тема 14. Місцеві бюджети

План

1 Сутність та роль місцевих бюджетів у проведенні регіональної політики.

2 Формування доходів місцевих бюджетів.

3 Видатки місцевих бюджетів.

Тема 15. Загальнодержавні фонди цільового призначення

План

1 Роль загальнодержавних фондів у формуванні фінансових ресурсів держави.

2 Цільові загальнодержавні фонди, їх доходи і видатки.

3 Позабюджетні фонди місцевого самоврядування.

Тема 16. Бюджетний дефіцит

План

- 1 Поняття бюджетного дефіциту.
- 2 Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
- 3 Управління бюджетним дефіцитом.

Тема 17. Податки і податковий механізм

План

- 1 Економічна сутність податків, їх функції і призначення.
- 2 Класифікація податків, її ознаки.
- 3 Податковий механізм.

Тема 18. Податкова система України

План

- 1 Поняття податкової системи і наукові основи її побудови.
- 2 Елементи системи оподаткування.
- 3 Податкова система України, її загальна характеристика.

Тема 19. Податок на додану вартість

План

- 1 Економічний зміст податку на додану вартість.
- 2 Визначення оподаткованого обороту.
- 3 Контроль податкових інспекцій за своєчасністю і правильністю сплати податку на додану вартість у бюджет.

Тема 20. Акцизний збір

План

- 1 Акцизи як форма специфічних податків.
- 2 Платники акцизного збору, акцизне оподаткування.
- 3 Пільги з акцизного збору, порядок та строки внесення в бюджет.

Тема 21. Прибуткове оподаткування підприємств

План

- 1 Платники, об'єкт і ставки податку на прибуток підприємств.
- 2 Розрахунок податку на прибуток.
- 3 Порядок і строки сплати податку на прибуток у бюджет.

Тема 22. Ресурсні платежі

План

- 1 Економічна сутність та призначення ресурсних платежів.
- 2 Характеристика основних видів плати за ресурси (лісовий дохід, плата за землю, плата за воду, плата за розроблення корисних копалин).
- 3 Фіксований сільськогосподарський податок.

Тема 23. Прибуткове оподаткування громадян

План

- 1 Прибутковий податок у системі оподаткування доходів громадян, його роль і призначення.
- 2 Основи прибуткового оподаткування доходів громадян від трудової і підприємницької діяльності.
- 3 Контрольна робота податкових інспекцій щодо прибуткового податку з громадян.

Тема 24. Державний борг

План

- 1 Формування державного боргу і причини його зростання.
- 2 Характеристика внутрішнього і зовнішнього боргу України.
- 3 Управління державним боргом.

Тема 25. Страхування і перспективи його розвитку в Україні

План

- 1 Економічна необхідність і сутність страхування.
- 2 Форми й методи страхового захисту і системи страхових фондів.
- 3 Перспективи розвитку страхування в Україні.

Тема 26. Майнове страхування

План

- 1 Страхування майна юридичних осіб.
- 2 Страхування майна громадян, його види і форми.
- 3 Перспективи розвитку майнового страхування в Україні.

Тема 27. Особисте страхування

План

- 1 Сутність особистого страхування та його роль у забезпеченні соціального захисту громадян.

2 Види обов'язкового і добровільного особистого страхування.

3 Перспективи розвитку особистого страхування в Україні.

Тема 28. Організація страхової діяльності в Україні

План

1 Страховий ринок і його характеристика.

2 Організація страхування в Україні.

3 Фінансові аспекти страхової діяльності.

Тема 29. Державний кредит

План

1 Економічна сутність і роль державного кредиту.

2 Види та форми внутрішнього і зовнішнього державного кредиту.

3 Класифікація державних позик.

Тема 30. Фінансовий ринок

План

1 Сутність, функції і роль фінансового ринку.

2 Види цінних паперів і їх характеристика.

3 Розвиток фінансового ринку в Україні.

5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ РОБОТИ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі написання контрольної роботи слід дотримуватись таких вимог:

- відповідність основних положень роботи законам України, указам Президента та постановам уряду України;

- змістовність і конкретність викладання;

- достатня повнота викладення питання, тобто слід повністю розкрити явище або елементи досліджуваного процесу, розглянути всі сторони проблеми;

- завершеність викладення кожної думки;

- виключення повторів;

- економічна грамотність;

- акуратне оформлення контрольної роботи.

Контрольна робота виконується самостійно. Вона повинна мати чітку й логічну структуру. Якщо в ній наводяться окремі цитати з наукових статей чи монографій, то потрібно вказати автора роботи, її назву, місце і рік видання, сторінку. Те саме стосується й тих цифрових даних, які наводяться в контрольній роботі. Якщо аналізується практичний матеріал, то слід вказати конкретний об'єкт аналізу.

Особливу увагу слід приділяти правильній побудові і наочності таблиць, графіків і діаграм. Вони мають бути логічним продовженням викладених теоретичних положень і служити основою для відповідних висновків. Заголовки таблиць, схем, графіків і діаграм повинні відображати основний зміст ілюстрованого матеріалу. У таблицях мають бути вказані одиниці виміру, назва об'єкта і часовий простір дослідження, а в графіках та діаграмах — масштаб. Таблицям та іншим видам графічного матеріалу рекомендується давати окрему нумерацію.

Необхідно простежити, щоб у роботі не було повторів і суперечностей між окремими її положеннями.

Обсяг контрольної роботи має бути в межах 15—20 сторінок стандартного формату. Зміст роботи повинен відповідати плану, який, у свою чергу, має відображати сутність теми, що розглядається, її внутрішню структуру і логіку дослідження.

У п. 4.2 наведені рекомендовані типові плани. Студент може відступити від типового плану, але слід чітко дотримуватися логіки викладення матеріалу і загальних вимог до написання контрольної роботи.

Під час написання контрольної роботи слід ознайомитись із законодавчими і нормативними документами з вибраної теми, публікаціями в періодичних виданнях, підібрати монографічну літературу.

Оформлення контрольної роботи

Контрольна робота має бути написана чітким розбірливим почерком або надрукована на машинці чи набрана на комп'ютері.

Під час оформлення контрольної роботи слід дотримуватися встановлених стандартом вимог: текст роботи слід писати з одного боку білого паперу формату А4, шрифт — 14, інтервал між рядками — 1,5. Кожна сторінка обмежується полями: зліва — 20 мм, справа — 10 мм, зверху — 20 мм, знизу — 20 мм.

Нумерація сторінок проставляється, починаючи з плану роботи. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

У кінці текстової частини роботи студент ставить свій підпис і дату виконання роботи.

Бібліографія містить перелік літератури та інших джерел, використаних під час написання роботи. Список використаної літератури оформляють у такому порядку:

- а) законодавчі матеріали;
- б) Укази Президента України;
- в) постанови і декрети уряду;
- г) статистичні збірники;
- д) інструктивні матеріали (інструкції, службові листи і роз'яснення тощо) у хронологічній послідовності;
- е) спеціальна економічна література та публікації в періодичних виданнях (в алфавітному порядку за прізвищами авторів, а колективні монографії — за назвою роботи).

Усі джерела, включені до списку літератури, нумеруються послідовно. Завершену контрольну роботу студенти подають на кафедру згідно із встановленим терміном.

Роботи, які не відповідають установленим вимогам, повертаються на доопрацювання.

Контрольна робота оцінюється за результатами захисту («зараховано», «не зараховано»). Студент, який отримав на захисті своєї контрольної роботи «не зараховано», не допускається до іспиту з даної дисципліни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2 Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3 Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.

4 Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26.06.1997 р. № 400/97-ВР [Електронний ресурс] // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/400/97-вр>

5 Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 03.07.1998 р. № 727/98 [Електронний ресурс] // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/727/98>

6 Василик, О.Д. Теорія фінансів [Текст]: підручник / О.Д. Василик. — К.: НІОС, 2000. — 250 с.

7 Василик, О.Д. Державні фінанси України [Текст]: навч. посібник / О.Д. Василик. — К.: Вища школа, 1997. — 212 с.

8 Єпіфанов, А.О. Бюджет і фінансова політика України [Текст]: навч. посібник / А.О. Єпіфанов, І.В. Сало, І.І. Д'яконова. - К.: Наук. думка, 1997. — 304 с.

9 Кравченко, В.І. Місцеві фінанси України [Текст]: навч. посібник / В.І. Кравченко. — К.: Знання, 1999. — 457 с.

10 Романенко, О.Р. Фінанси [Текст]: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц / О.Р. Романенко, С.Я. Огородник, М.С. Зязюн. — К.: КНЕУ, 2003. — 386 с.

11 Финансы [Текст]: учебник / под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской, Б. М. Сабанти. — М.: Перспектива: Юрайт, 2001. — 504 с.

12 Боди Зви, Мертон Роберт. Финансы [Текст]: учеб. пособие / пер. с англ. — М.: Вильямс, 2000. — 584 с.

13 Косолапов, А.Г. Фінансові методи стимулювання ринкових перетворень в Україні [Текст] / А.Г. Косолапов. — К.: Знання, 2000. — 326 с.

14 Луніна, І.О. Державні фінанси України в перехідний період [Текст] / НАН України, Інститут економічного прогнозування. — К., 2000. — 286 с.

15 Бланкарт, Ш. Державні фінанси в умовах демократії. Вступ до фінансової науки [Текст] / Ш. Бланкарт / за наук. ред. В.М. Федосова. — К.: Либідь, 2000. — 505 с.